

(המשך מעמוד 61)

הקליע שפגע בפסטרמן חלף דרך הזרוע ויצא ממנה. הפגיעה מוגדרת כקלה, אך די בה כדי להשבית את עבודתו של הצלם לזמן-מה. כיום הוא שוהה בחופשה בביתו שבירושלים.

סיפור אדרי פסטרמן:

לפני כחודש יצא לי לצלם גופות שני נערים, שכל אחד מהם חטף כדור בחזה. מאז שנפגעת לא הפסקתי לחשוב איזה מזל היה לי. גם החברה האלה חטפו כדור אחד, ונהרגו. אני חטפתי את הכדור ב־ מרחק 15 סנטימטרים מהמקום שבו הוא נכנס אצלם.

המחשבה הזאת הרגה אותי. אפילו כצלם, שנמצא הרבה במצבים כאלה, לא הייתי מודע לסיכון. אתה לא מעריך את הסכנה עד שזה קורה לך.

מה שאני לא מבין עד עכשיו, זה איך בכלל הכדור הגיע אלי. עמדנו מאחור, בינינו ובין החיילים היו המוני מפגינים. איך הכדור עשה טיול כזה ארוך והגיע עד אלי? זה מזכיר לי את האימרה: לכל כדור יש כתובת.

קשה לי להאמין שהכדור נורה אלי במכוון, אבל יחד עם זאת, אי-אפשר להוציא את זה מכלל אפשרות. יש לי סיבות טובות להאמין, שיש כאלה שמעוניינים לפגוע בי.

אחרי שצילמתי את המתנחלים באל־ בירה, שירו לעבר נשים ונערות, כמה מהחברה שלהם איימו עלי בגלוי. הם צעקו לעבר המקליט ולעברי: „שמאלנים! עוכריישראל! הכל בגללכם! פוצצו את

פסטרמן אחרי הפגיעה איך הגיע הקליע?

המכוניות של ראשיהערים ונפוצץ גם אותכם!

באותו יום הגענו לאל־בירה בבוקר. מול העירייה התארגנה הפגנה של נשים ונע־רות. עמדנו די רחוק משם ולא צילמנו כלום. עד שהצבא התחיל לפור אותן. השתמשו נגדן בגז מדמיע וברירות ב־ אוויר. הן ברחו כולן במעלה גיבעה, ואז הגיעו המתנחלים.

אין לי מושג מהיכן הם הגיעו ולשם מה. יתכן שרצו לעשות ניסוי כלים. מי יודע?

הם היו ארבעה. שניים מהם, שהיו חמושים בעוודים, התקדמו במהירות במעלה הגיבעה. בנקודה מסוימת הם עצרו, כיוונו וירו. פשט סתם כך, ללא סיבה. החיילים שהיו בסביבה הביטו בהם בשיעמום, כאילו שזה דבר רגיל לגמרי. רק אחרי כמה יריות הם צעקו להם: „די, מספיק! מספיק!“ לדעתי, הצילום הזה מספר את כל הסיפור של הגדה המערבית. עומד צבא בחוסר מעש ומסתכל איך המתנחלים יורים באנשים. פשוט לא האמנתי למראה עיניי. רק אחרי־כך הבנתי שזה מקובל, ואשהימשל תומך בהם ומחפה עליהם. אחרי היריות ניגשתי לקצינים האחראים במקום, ושאלתי אותם איך זה יתכן. ה־תשובה שלהם הייתה שזה הבית שלהם ושהם מגינים עליו.

כשחזרתי עם החומר לאולפן, היה ברור לי שהצילומים הם חשובים, ממש סקופ. המפיק התקשר מייד ללונדון, ותוך שעה החומר הועבר לשם. משם זה פוזר לעולם כולו.

אין לי ספק, שזה עשה נזק גדול למדיניות הממשלה. אני בהחלט מודע לכך, בין שזה מוצא חן בעיני ובין שלא. כל הצילומים שלי עושים שירות עצום לאש־ף. אין פה מה להסתיר. זה פראדוקס נורא, ויש לי בעיות עם זה. אבל מה אני יכול לעשות? לא לצלם?

אני נאמן לחובתי העיתונאית. מוטל עלי לדווח על מה שקורה. נקודה. במסגרת הזאת אני מקפיד מאוד להוציא את הציוד שלי רק אם אני מודא שמה שמתרחש הוא אותנטי לגמרי — כלומר, שהדברים מתגלגלים מעצמם. אני חושש מאוד ש־המצלמה שלי תהיה גורם להפגנה. מסחדי אותי לחשוב שחסי־חלילה מישהו יפגע בגללי.

למרות זאת, לא חסרים כאלה שרואים בי אויב אישי שלהם. לפני חודש ישבתי בתוך המכונית שלי ברמאללה. פיתאום עוצר לידי קומנדקאר צבאי עם שישה שיבעה מילואימניקים חובשי־כיפות. אחרי כך התברר לי שאלה הם מתנחלים, ה־עושים שם מילואים — זה לא ייאמן. איזה מוח מעוות שולח את החברה האלה להשליט שם סדר?

הם התחילו מייד בצעקות שנסתלק מן המקום, וטענו שיש בידיהם צו האוסר לצלם. אמרתי להם שאנחנו ממילא לא מצלמים, רק יושבים באוטו. אחד מהם, שהחזיק רובה גליל, ניסה לשלוח יד בצידו־הצילום. אמרתי לו שלא יגע בצידו, ואז הוא הכניס פיתאום בעיטה איומה בדלת. שהיתה פתוחה ונטרקה לי על הרגל.

הוא התחיל להשתולל כמו משוגע, דחף את קת הרובה פנימה והיכה אותי בכל מקום שאליו רק הצליח להגיע. הוא נכנס ממש להתקפת אמוק. כל החיילים שבאו איתו עמדו מן הצד והביטו בלי להגיב.

כל הזמן פחדתי שיירה. הוא התייחס אלי כאילו אני האויב האישי שלו. היו שם צוותי־טלוויזיה נוספים. אחד האנשים שלהם הצליח לבסוף להרחיק אותו ממני, לא הגשתי תלונה ולא דרשתי חקירה. נמנעתי לעשות זאת מסיבה אחת: אני חושב שהיום השילטונות מעודדים דברים כאלה. המגמה שלהם היא להתייחס לע־יתונות כאל אויב. אני זוכר עוד את ועדות־החקירה שהקימו, כשצילמתי את החיילים ברמאללה, שירו מן הגג במפ־גינים.

הם טענו שערכתי את הסרט מחדש, שזה קרה בכלל במקום אחר, שאני ה־יצאתי את הדברים מהקשרם ומה לא, איזה אוסף של שטויות. עד היום לא בא אף אחד לראות את הסרט. אני מוכן למסור אותו לכל גורם שהוא, שיבדוק אם יש בו אינטש אחד שאינו אותנטי.

חלק מההיסטוריה

יום לפני שזה קרה זרקו ברמאללה אבן על מי שהיה אז מושל הגדה, תת־אלוף בנימין בן־אליעזר. בעיקבות המיקרה הגעתי למחרת בבוקר לעיר. הכל היה שקט ו־ניגשנו לאכול ארוחת־בוקר במיסעדה ב־מקום.

בעל מיסעדה סיפר לנו שתלמידים מת־חילים להתאסף בכיכר מנארה. קפצנו ל־אוטו ונסענו לשם. מצאנו שם צעירים שהשמיעו סיסמות לאומיות. הוצאתי את הציוד והתחלתי לצלם.

אחרי כמה דקות הפסקתי לצלם לרגע. פיתאום אני רואה על הגג חיילים עם נשק. איך שאני מתחיל לצלם אותם, הם מתחילים לירות. אני רואה שהם מכוונים למטה וצולפים לעבר התלמידים. כשהם הפסיקו לירות, עשיתי פן למטה, וראיתי שהמפגינים ברחו. אז הגיע קומנדקאר, וגם מתוכו ירו.

התחלתי לרוץ במימטה שאליה ברחו המפגינים. בסוף הסימטה מצאתי ארבעה תלמידים פצועים.

הצילום הזה הפך להיות חלק מההיס־טוריה. הוא היה פתח של תקופה חדשה בגדה. כבן קיבוץ, שהתחנך על ערכי תנועת־העבודה, כואב לי לראות את ה־הירדרות שמתחוללת שם. אני רואה שהממשלה אינה מתאימה עצמה למציאות, וזה גורם לי להרגיש חסר־אונים.

הגעתי למיקצוע הזה בשעות, ואני ממ־שיך בו בשעות. לפי הרגשתי, אני לא מגשים את עצמי. יכול להיות שמתאים (המשך בעמוד 66)

אורהובי שורת לי בית

בטיה, להרכיב אנטנה על הגג, לתקן את התריס — לא היה לזה סוף. פעמון הכניסה צילצל ללא הפסקה במשך שבועות. „נגרים באו לתקן את השולחן והכיס־אות, רפדים הגיעו אחד אחרי השני, כדי להחליף את הריפוד לריהוט שבסלון. ושוב באו החשמלאים, ושוב טכנאי־טלוויזיה והאינסטלטורים לתקן מכשיר, לפתוח את הסתימה בבית־השימוש. זגגים רצו להח־ליף את השמשות. אם לא היה די בזה, הגיעו אמבולנסים, לפנות אותנו לבית־החולים, וכבאים לכבות שריפה. אפילו מהל נשלח אלינו.“

מחזר

עקשו

חזי ושותי בנותיה ידעו שמאחרי ההטרדות עומד המחזר מפארק־הירקון, שנשבע כי אורנה „תהיה שלו“. הפרשה התחילה לפני כשנה. אורנה דגן, אז בת ה־15, יפתיה גבוהת־קומה, הופיעה בסרט שיפשוף נעים. זו היתה תחילת הקאריירה שלה בקולנוע ובעולם הדוג־מנות. „עברתי לפני כשנה וחצי — הייתי אז בת 14 וחצי — בגן־מאיר“, סיפרה אורנה.

השעה היתה שתיים אחר־הצעות. הדמות שהתקרבה לכניסת הבית מס־2 ברחוב המליץ בתל־אביב, ליד גן־מאיר, החזיקה בידה פחית־נפט. הבניין, הניצב במרחק של כמה צעדים מאחת הכניסות האחוריות לגן, היה חשוך. רק באחד הדמויות, בקומה השניה, דלק עדיין אור. פתחה את ארון־החשמל שבכניסה לבית, שפכה את תוכן הפחית פנימה והשליכה גפרור בוער. בתוך שניות אחו־הלהבות בארון ופרצו החוצה, לעבר חדר המדרגות.

האור בסלון דירתה של רחל דגן כבה. כשקמה לחפש את הסיבה, הבחינה בעשן סמיך, שהתחיל לחדור מתחת לדלת ה־כניסה.

„פתחתי את הדלת וקיבלתי הלם“, סיפ־רה אחרי־כך רחל לחוקרי המימטרה. „העשן עלה מהקומה הראשונה. רציתי לצעוק: שריפה! לקרוא לעזרה, אך לא יכולתי לזוז. חשבתי רק — האם זה הסוף שלי ושל אורנה וחגית?״

השבועות האחרונים שעברו עלי, הרסו לי את העצבים. לא היתה לי מנוחה, לא ביום ולא בלילה. עשרות אנשים ציל־צלו בדלת שלנו והציגו את עצמם כ־חשמלאים, אינסטלטורים, טכנאי־טלוויזיה, פועלים שבאו להחליף ברוז דולף באמר